

Sygn. akt II PK 107/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa M. W.

przeciwko [...] Bank [...] Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 listopada 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt XXI Pa 180/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Powód M. W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 października 2014 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania: art. 378 § 1, art. 382 k.p.c. oraz art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji i niezamieszczenie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn nieuwzględnienia konkretnych zarzutów zawartych w apelacji, co powoduje niemożność dokonania oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania zaskarżonego orzeczenia, art. 233 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., przez rażące przekroczenie zasady swobody oceny dowodów, w tym ich

wiarygodności, oraz przedstawienie wniosków, których wiązanie z zebranymi dowodami pozbawione jest formalnej poprawności logicznej, to jest uznanie, że powód dopuścił się wobec pozwanego pracodawcy czynów bezprawnych w sytuacji, gdy pracownik stosował się do obowiązujących u pozwanego wewnętrznych procedur i zwyczajów, na skutek przypisania powodowi przez Sąd obowiązków, które nie zostały na niego nałożone oraz kompetencji, których nie posiadał, co skutkowało przypisaniem powodowi winy w naruszeniu podstawowych obowiązków pracowniczych przy braku jakiegokolwiek dowodu na tę okoliczność, a także naruszenie przepisów prawa materialnego: obrazę art. 52 § 1 pkt 1 k.p., przez jego zastosowanie w sytuacji, gdy nie zaistniały przesłanki, o których mowa w tym przepisie, w szczególności umyślność (zła wola) lub rażące niedbalstwo pracownika; art. 56 § 1 k.p., przez jego niezastosowanie w następstwie wadliwego uznania, że podane w rozwiązaniu umowy o pracę przyczyny były uzasadnione i usprawiedliwiały zastosowanie sankcji z art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „z uwagi na fakt, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Zagadnienie to dotyczy wykładni art. 52 § 1 pkt 1 k.p.”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjna strona pozwana wniosła o jej odrzucenie, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku - o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie jej oddalenie i zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i

rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego oraz doktryny istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego należy w tym kontekście rozumieć zatem jako konieczność uzasadnienia, dlaczego rozpoznanie skargi kasacyjnej będzie służyło rozwojowi prawa. Podkreślić przy tym należy, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej nie może być powoływaniem okoliczności istotnych tylko w ocenie samej strony, ale muszą one ściśle nawiązywać do przesłanek określonych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. powinno zatem przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

Wymagań tych skarżący nie spełnił, gdyż nie sformułował żadnego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym. Nie jest nim bowiem pytanie, „czy naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych należy rozpatrywać w kontekście zgodności podejmowanych przez pracownika działań z przepisami i procedurami czy też w kontekście ich skuteczności”. Przepis art. 52 § 1 pkt 1 k.p. ma charakter klauzuli generalnej. Nieostre sformułowanie o „ciężkim” naruszeniu podstawowych obowiązków pracownika służy elastyczności stosowania tego przepisu i możliwości odniesienia go do wielu zróżnicowanych stanów faktycznych. Zatem odpowiedź na postawione pytanie sprowadzałaby się wyłącznie do subsumpcji stanu faktycznego pod tę normę prawną, a więc w istocie do uzyskania oceny zasadności zarzutów kasacyjnych.

Dodać też trzeba, że dla wykrycia fałszu formalnego, a w konsekwencji materialnego w przedstawianych dokumentach: „o potwierdzeniu zarejestrowania podmiotu jako płatnika VAT”, zaświadczeniu o wpisie do ewidencji gospodarczej

(oba powoływały się na akty prawne, które weszły w życie o wiele później niż data wystawienia zaświadczeń, jeden z nich zawierał także nieścisłości co do wystawcy dokumentu) nie były potrzebne ani opracowane procedury standardowe czy niestandardowe, a jedynie zwykła staranność w wykonywaniu obowiązków pracowniczych, polegająca na uważnej, logicznej analizie treści przedstawianych dokumentów. Stwierdzenie niewiarygodności przywołanych dokumentów, było widoczne „gołym okiem”, a więc nie narażało trudności. Wychwycenie tych nieprawidłowości w sposób oczywisty podawało w wątpliwość wiarygodność kontrahenta banku i powinno doprowadzić do podjęcia przez powoda działań sprawdzających przedstawiane w nich informacje. Zatem, jeśliby mówić o nieskuteczności działań powoda w ramach procedury sprawdzającej (co doprowadziło do straty finansowej Banku na kwotę 4.500.000 zł), to była ona wynikiem zawinionego przez niego (rażące niedbalstwo) uchybienia podstawowym obowiązkom pracowniczym.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398<sup>9</sup> k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust. 1 pkt 1 w związku z 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490).